

REGULAMIN ORGANIZACYJNY

KURSU DOSKONALĄCEGO DLA RATOWNIKÓW MEDYCZNYCH

Opracowanie: mgr Aleksandra Bartkiewicz

REGULAMIN ORGANIZACYJNY KURSU DOSKONALĄCEGO DLA RATOWNIKÓW MEDYCZNYCH

Organizator:

Wyższa Szkoła Medyczna LZDZ w Legnicy
ul. Chłapowskiego 13, 59-220 Legnica
z siedzibą: ul. Powstańców Śl. 3, 59-220 Legnica

Rodzaj kształcenia

Kurs doskonalący dla ratowników medycznych to rodzaj kształcenia, który jest zgodny z art. 12 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8. września 2006 r. *o Państwowym Ratownictwie Medycznym* (Dz. U. Nr 191, poz.1410 oraz z 2007 r. Nr 89, poz. 590) oraz Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 14. czerwca 2007 r. *w sprawie doskonalenia zawodowego ratowników medycznych*, a który ma na celu pogłębienie i aktualizację wiedzy i umiejętności z zakresu medycyny ratunkowej i organizacji systemu ratownictwa medycznego niezbędnych do wykonywania zadań ratownika.

Kurs doskonalący dla ratowników medycznych przeznaczony jest dla tych ratowników medycznych, którzy weszli w pięcioletni edukacyjny okres rozliczeniowy (okres edukacyjny rozpoczyna się z dniem 1. stycznia roku następującego po roku, w którym uzyskano dyplom uprawniający do wykonywania zawodu ratownika medycznego). Za udział w kursie doskonalącym zakończonym egzaminem przyznaje się 120 punktów edukacyjnych.

Warunkiem przystąpienia do kursu doskonalącego jest posiadanie tytułu ratownika medycznego, potwierdzonego dyplomem ukończenia odpowiedniej szkoły/ studiów (art. 10 ust. 4 ustawy z dnia 8 września 2006 r. *o Państwowym Ratownictwie Medycznym* (Dz. U. Nr 191, poz.1410)).

Cel kształcenia

Kurs doskonalący dla ratowników medycznych ma na celu pogłębienie i aktualizację wiedzy i umiejętności z zakresu medycyny ratunkowej i organizacji systemu ratownictwa medycznego niezbędnych do wykonywania zadań ratownika.

Do szczegółowych celów kształcenia należy:

- usprawnienie pracy ratownika medycznego przez rozszerzenie, zdobycie i usystematyzowanie wiedzy oraz praktycznych umiejętności niezbędnych podczas wykonywania czynności medycznych przez ratownika medycznego,
- pogłębienie wiedzy teoretycznej oraz poznanie, utrwalenie i przyswojenie praktycznych umiejętności z zakresu postępowania w stanach nagłego zagrożenia zdrowia i życia,
- zdobycie i utrwalenie wiedzy o zasadach współpracy z jednostkami współpracującymi z systemem ratownictwa medycznego,

- zdobycie i utrwalenie wiedzy oraz umiejętności praktycznych dotyczących zasad korzystania ze środków łączności i sprzętu do nawigacji satelitarnej dla potrzeb systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne,
- poznanie kryteriów, procedur i zasad dotyczących współpracy z Lotniczym Pogotowiem Ratunkowym,
- zapoznanie ratowników medycznych z organizacją systemu ratownictwa medycznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz w innych krajach,
- poznanie podstaw prawnych oraz zasad współdziałania z jednostkami współpracującymi z systemem, o których mowa w art. 15 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8. września 2006 r. *o Państwowym Ratownictwie Medycznym* oraz innymi jednostkami realizującymi zadania z zakresu ratownictwa medycznego, a także służbami porządku publicznego,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za jakość wykonywanych zadań,
- kształtowanie właściwej postawy etycznej podczas wykonywania zadań przez ratownika medycznego.

Czas trwania

Kurs doskonalący dla ratowników medycznych trwa 48 godzin dydaktycznych (gdzie 1 godzina dydaktyczna = 45 minut) przez 6 dni; organizowany jest jednym ciągiem (6 dni) lub dzielony na części (2 dni + 4 dni lub 2 dni + 2 dni + 2 dni), jednakże cały kurs musi być zrealizowany w ciągu 30 dni od dnia rozpoczęcia kursu doskonalącego. Podczas jednego dnia kursu ustala się nie więcej niż 8 godzin trwania zajęć.

Łączna liczba godzin wynosi 48, z czego:

- zajęcia teoretyczne trwają 15 godzin,
- zajęcia praktyczne: 30 godzin
- egzamin teoretyczno-praktyczny: 3 godziny.

Plan nauczania

Program kursu doskonalącego dla ratowników medycznych w ramach doskonalenia zawodowego został opracowany przez zespół ekspertów i dostępny jest na stronie Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego w Warszawie (www.cmkp.edu.pl), zgodnie z którym organizator prowadzi kształcenie.

Sposób organizacji

Organizator kształcenia oświadcza, że będzie organizował kurs zgodnie z:

- ustawą z dnia 8. września 2006 r. *o Państwowym Ratownictwie Medycznym* (Dz. U. Nr 191, poz.1410 oraz z 2007 r. Nr 89, poz. 590),
- rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 14. czerwca 2007 r. *w sprawie doskonalenia zawodowego ratowników medycznych*,

- programem kursu doskonalącego dla ratowników medycznych w ramach doskonalenia zawodowego, zatwierdzonym przez Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego w Warszawie.

Zgodnie z w/w przepisami organizator:

- zapewni odpowiednią kadre dydaktyczną przygotowaną do prowadzenia zajęć teoretycznych i praktycznych, obejmujących wymagane treści kształcenia, zgodnie z pkt. 5 i 6 programu kursu doskonalącego dla ratowników medycznych w ramach doskonalenia zawodowego,
- powoła kierownika kursu, wyłonionego spośród kadry dydaktycznej, który jest odpowiedzialny za praktyczne wykonanie przez każdego uczestnika wszystkich czynności przedstawionych w szczegółowym harmonogramie zajęć praktycznych,
- zapewni wymagane sale dydaktyczne dostosowane do liczby uczestników kursu, w tym salę wykładową i sale ćwiczeniowe (1 salę ćwiczeniową przypadającą na każdą 10- osobową grupę),
- zapewni wymagany sprzęt dydaktyczny niezbędny do przeprowadzenia kursu doskonalącego zgodny z wykazem sprzętu w programie kursu doskonalącego dla ratowników medycznych w ramach doskonalenia zawodowego (str. 3-7),
- opracuje szczegółowy harmonogram zajęć teoretycznych i praktycznych na każdy dzień kursu,
- posiada opracowany regulamin organizacyjny kursu doskonalącego.

Sposób sprawdzania efektów nauczania

Ocena zdobytej wiedzy i nabytych umiejętności praktycznych uczestników kursu dokonywana jest za pomocą egzaminu przeprowadzonego przez kadre dydaktyczną prowadzącą kurs doskonalący. Egzamin ten składa się z dwóch części: teoretycznej i praktycznej.

1. **Egzamin teoretyczny**- przeprowadzany jest dla wszystkich uczestników kursu jednocześnie; składa się z 30 pytań testowych, każde z pięcioma możliwościami odpowiedzi, z czego tylko jedna jest odpowiedzią prawdziwą. Zaliczenie testu następuje w przypadku zaznaczenia minimum 75 % poprawnych odpowiedzi i jest wówczas możliwe przystąpienie do kolejnej części egzaminu- części praktycznej.
2. **Egzamin praktyczny**- odbywa się w sali ćwiczeniowej przy użyciu wymaganego sprzętu dydaktycznego i przeprowadzany jest dla każdego uczestnika kursu indywidualnie; polega na wykonaniu 3 losowo wybranych zadań (czynności) symulowanych z zakresu umiejętności praktycznych objętych programem nauczania. Liczba przygotowanych zadań jest większa od liczby uczestników kursu

doskonalącego. Aby zaliczyć część praktyczną wymagane jest poprawne wykonanie każdej wylosowanej przez zdającego czynności symulowanej.

Pozytywny wynik egzaminu teoretycznego oraz egzaminu praktycznego stanowi zaliczenie egzaminu wieńczącego kurs doskonalący dla ratowników medycznych i uprawnia do uzyskania zaświadczenia o ukończeniu kursu doskonalącego i uzyskania wpisu w kartę przebiegu doskonalenia zawodowego 120 punktów edukacyjnych.

Zakres praw i obowiązków kadry dydaktycznej prowadzącej zajęcia teoretyczne i praktyczne

- Kadra dydaktyczna winna legitymować się odpowiednimi kwalifikacjami, pozwalającymi na prowadzenie zajęć teoretycznych i praktycznych. Kadre stanowić może lekarz systemu, pielęgniarka systemu i/lub ratownik medyczny (warunek: kadre stanowią min. 2 osoby spośród wymienionych), posiadające min. 5- letni staż w wykonywaniu medycznych czynności ratunkowych; ponadto zajęcia z zakresu wsparcia psychologicznego prowadzone są przez psychologa z min. 3- letnim doświadczeniem zawodowym.
- Kadra dydaktyczna prowadzi zajęcia teoretyczne i praktyczne w oparciu o plan kształcenia zawarty w *programie kursu doskonalącego dla ratowników medycznych w ramach doskonalenia zawodowego* oraz w oparciu o szczegółowy harmonogram kursu, opracowany przez organizatora kursu.
- Zajęcia teoretyczne prowadzone są przez kadre dydaktyczną w formie wykładów w sali wyposażonej w rzutnik multimedialny, natomiast zajęcia praktyczne odbywają się w salach ćwiczeniowych przeznaczonych dla maksimum 10 uczestników kursu (1 instruktor na 10 osobową grupę), wyposażonych w odpowiedni sprzęt medyczny.
- Wykładowcy/ instruktorzy zaczynają i kończą zajęcia punktualnie, zgodnie z harmonogramem zajęć.
- Kadra dydaktyczna zobowiązana jest do sprawdzania obecności uczestników kursu i odnotowywania tego faktu w imiennej liście obecności uczestników kursu.
- Kierownik kursu jest odpowiedzialny za praktyczne wykonanie przez każdego uczestnika wszystkich czynności przedstawionych w szczegółowym harmonogramie zajęć praktycznych.
- Kadra dydaktyczna przeprowadza egzamin zaliczający kurs po zakończeniu wszystkich zajęć teoretyczno- praktycznych, przygotowuje pytania testowe i zadania do wykonania na części praktycznej egzaminu, z zakresu tematyki prowadzonej podczas zajęć.

Zakres praw i obowiązków uczestników kursu doskonalącego

- Ratownik medyczny ma prawo i obowiązek doskonalenia zawodowego w trakcie trwania pięcioletniego okresu edukacyjnego (okres rozliczeniowy rozpoczyna się z dniem 1. stycznia roku następującego po roku, w którym uzyskał on dyplom uprawniający do wykonywania zawodu).
- Uczestniczenie we wszystkich zajęciach kursu doskonalącego jest obowiązkowe i jest odnotowywane w imiennej liście obecności uczestników kursu.
- Uczestnik kursu powinien nabyć wiedzę i wszystkie umiejętności praktyczne określone w harmonogramie zajęć kursu doskonalącego, sprawdzone w czasie egzaminu zaliczającego kurs,
- Uczestnik kursu, który uczęszczał na wszystkie zajęcia teoretyczne i praktyczne ma prawo przystąpić do egzaminu zaliczającego kurs doskonalący.
- W przypadku, gdy uczestnik kursu nie zda egzaminu zaliczającego kurs doskonalący lub nie zda jednej z jego części, tj. egzaminu teoretycznego lub praktycznego, lub nie przystąpi do egzaminu lub do jednej jego części z ważnych przyczyn losowych, może przystąpić do egzaminu lub jednej jego części w następnym terminie, nie więcej jednak niż dwa razy. W przypadku dwukrotnego niezaliczenia egzaminu poprawkowego lub jednej jego części, uczestnik kursu zobowiązany jest do ponownego odbycia całego kursu doskonalącego.
- Pomyślne zaliczenie obu części egzaminu skutkuje otrzymaniem przez uczestnika kursu zaświadczenia o ukończonym kursie i zaliczonym egzaminie oraz uzyskaniem wpisu w kartę przebiegu doskonalenia zawodowego 120 punktów edukacyjnych.

Załącznik nr 1:

Plan nauczania

L.p.	Treści kształcenia	Liczba godzin teoretycznych	Liczba godzin praktycznych	Liczba godzin ogółem
1	System ratownictwa medycznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i w innych krajach.	2	-	2
2	Systemy powiadamiania ratunkowego	0,5	-	0,5
3	Łączność- podstawowe pojęcia, alfabet narodowy, zasady komunikacji przez radiotelefon, sieć przywoławcza, sieć telefonii komórkowej, nowoczesne systemy łączności, Globalny System Pozycjonowania; podstawy przekazu telemedycznego	0,5	-	0,5
4	Jednostki współpracujące z systemem, o których mowa w art. 15 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8. września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym oraz inne jednostki realizujące zadania z zakresu ratownictwa medycznego.	0,5	-	0,5
5	Lotnicze Pogotowie Ratunkowe- zasady użycia śmigłowca, sposoby wezwania.	1	-	1
6	Zasady farmakoterapii w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, podawanie leków drogą dożylną, domięśniową, podskórną, dotchawiczą, doustną, doodbytniczą i wziewną oraz doszpikową przy użyciu gotowego zestawu.	2	-	2
7	Medyczne czynności ratunkowe, w szczególności:			
	a) ocena stanu osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego w celu	-	1	1

ustalenia postępowania i podjęcia decyzji o dalszych medycznych czynnościach ratunkowych			
b) układanie osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego w pozycji właściwej dla rodzaju schorzenia lub odniesionych obrażeń	-	1	1
c) prowadzenie podstawowej i zaawansowanej resuscytacji krążeniowo- oddechowej u dorosłych i u dzieci wg obowiązujących standardów	3	10	13
d) bezprzryądowe przywracanie drożności dróg oddechowych z zastosowaniem rurki ustno-gardłowej, nosowo-gardłowej, maski krtaniowej, rurki krtaniowej, konikopunkcji.	-	3	3
e) intubacja dotchawicza w laryngoskopii bezpośredniej w nagłym zatrzymaniu krążenia przez usta lub nos, bez użycia środków zwiotczających oraz prowadzenie wentylacji zastępczej	-	3	3
f) podawanie tlenu, wspomaganie oddechu lub prowadzenie wentylacji zastępczej z użyciem maski twarzowej, zastawki jednokierunkowej, worka oddechowego, respiratora, odsysanie dróg oddechowych	-	1	1
g) wykonywanie defibrylacji ręcznej pod kontrolą EKG, wykonanie defibrylacji zautomatyzowanej, wykonanie kardiowersji elektrycznej i elektrostymulacji zewnętrznej, wykonywanie EKG, monitorowanie czynności układu	-	1	1

	oddechowego i krwionośnego			
	h) wykonywanie kaniulacji żył obwodowych kończyn górnych i dolnych oraz żyły szyjnej zewnętrznej, wykonywanie dojścia doszpikowego przy użyciu gotowego zestawu	1	1	2
	i) odbarczenie odmy prężnej drogą nakłucia jamy opłucnowej	-	1	1
	j) cewnikowanie pęcherza moczowego, zakładanie sondy żołądkowej, płukanie żołądka	0,5	-	0,5
	k) pobieranie krwi żyłnej i włosniczkowej do badań laboratoryjnych, oznaczenie poziomu glukozy, elektrolitów w surowicy, z użyciem dostępnego sprzętu, badanie gazometryczne krwi włosniczkowej	0,5	-	0,5
	l) opatrywanie ran, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń, unieruchamianie kręgosłupa ze szczególnym uwzględnieniem odcinka szyjnego, asystowanie przy drobnych zabiegach chirurgicznych(zszywanie ran, zakładanie drenów)	-	2	2
	m) odbieranie porodu nagłego w warunkach pozaszpitalnych	0,5	-	0,5
	n) segregacja medyczna w przypadku zdarzeń masowych i katastrof	2	1	3
	o) podejmowanie działań profilaktycznych w celu ograniczenia skutków zdrowotnych zdarzenia	-	1	1
	p) przygotowanie pacjenta i opieka medyczna podczas transportu	-	3	3
8	Wsparcie psychologiczne dla ratownika medycznego i	1	1	2

	<p>poszkodowanych, a w szczególności:</p> <p>a) stres (rodzaje, źródła, skutki, różnice indywidualne) w działaniach ratowniczych;</p> <p>b) wpływ stresu pourazowego na stosunki międzyludzkie;</p> <p>c) zespół stresu pourazowego i jego objawy;</p> <p>d) sytuacje trudne w kontakcie z poszkodowanymi i ich wpływ na sprawność funkcjonowania jednostki i zbiorowości osób (zbiegowisko, tłum, publiczność), nawiązywanie kontaktu z poszkodowanym i udzielanie wsparcia psychicznego;</p> <p>e) zespołowe rozwiązywanie problemów- umiejętność zachowania elastyczności w zmieniających się warunkach;</p> <p>f) style i techniki radzenia sobie ze stresem.</p>			
	Razem czas zajęć	15	30	45
9	Egzamin zaliczający	0,5	2,5	
	Ogółem czas trwania kursu			48

Załącznik nr 2:

Oczekiwane wyniki kształcenia w ramach kursu doskonalącego dla ratowników medycznych:

W wyniku realizacji kursu od słuchacza oczekuje się wykazania się znajomością:

- organizacji systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne oraz podstaw prawnych funkcjonowania systemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- jednostek systemu,
- zawodu ratownika medycznego i jego zadań,
- podstawowych zasad prowadzenia medycznych czynności ratunkowych,
- planowania i organizacji systemu na terenie kraju i województwa,
- organizacji systemu ratownictwa medycznego w innych krajach,
- roli, zadań, i zasad funkcjonowania systemu powiadamiania ratunkowego,
- organizacji i zasad współpracy służb ratunkowych w zakresie powiadamiania,
- sprzętu łączności bezprzewodowej, sprzętu do nawigacji satelitarnej GPS, alfabetu międzynarodowego, zasad korespondencji,
- organizacji, miejsca i zadań oraz kompetencji podmiotów współpracujących z systemem w zakresie prowadzenia działań ratowniczych,
- wyposażenia w sprzęt ratowniczy jednostek straży pożarnej oraz innych służb i jednostek współpracujących z systemem,
- zasad współpracy z jednostkami współpracującymi z systemem,
- kryteriów, procedur i zasad dotyczących współpracy z Lotniczym Pogotowiem Ratunkowym,
- podstawowych zasad bezpieczeństwa obowiązujących przy współpracy z lotniczym zespołem transportowym,
- wyboru i zastosowania odpowiednich leków w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego,
- oceny stanu poszkodowanego oraz podjęcia właściwej decyzji i wykonania dalszych medycznych czynności ratunkowych,
- wpływu sytuacji trudnych na sprawność funkcjonowania ratownika medycznego i poszkodowanego,
- roli i konieczności udzielenia wsparcia psychicznego poszkodowanemu,
- zasad nawiązywania kontaktu, organizacji i udzielania wsparcia psychicznego dla ofiar zdarzenia,
- radzenia sobie z trudnymi sytuacjami i emocjami.